

Mere robuste bedrifter ved nabosamarbejder

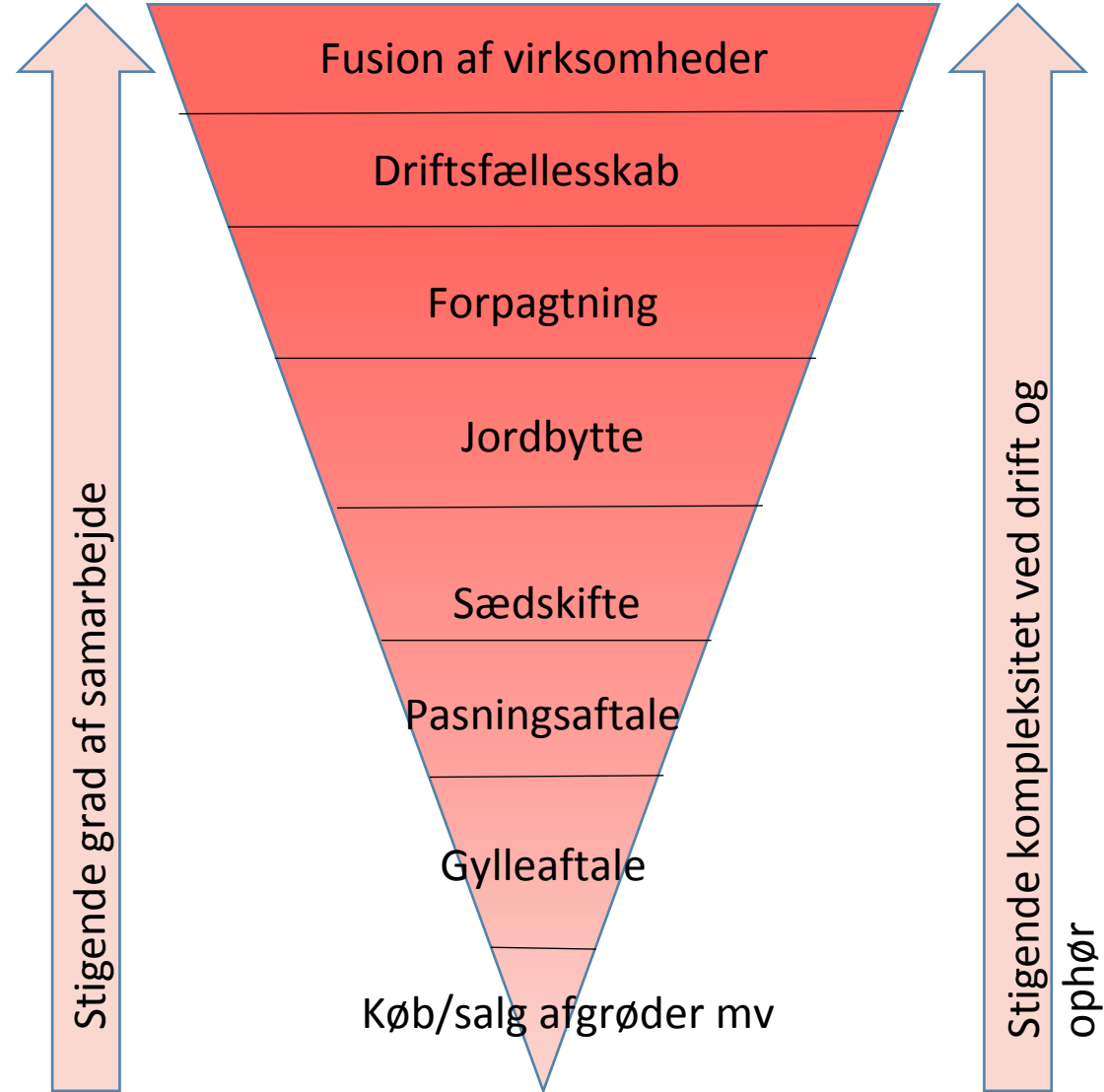
Økonomikonsulent-økologi

Keld Dieckmann

Formål med nabosamarbejde

- Bør være en del af bedriftens forretningsplan
- Udnytte synergier:
 - Økonomisk
 - Produktionsmæssigt
 - Handelsmæssigt
 - Sparring, vidensdeling, management og ledelse
- Udnytte fordele til gensidig gavn for alle parter(komparative fordele)

Hvordan kan der samarbejdes

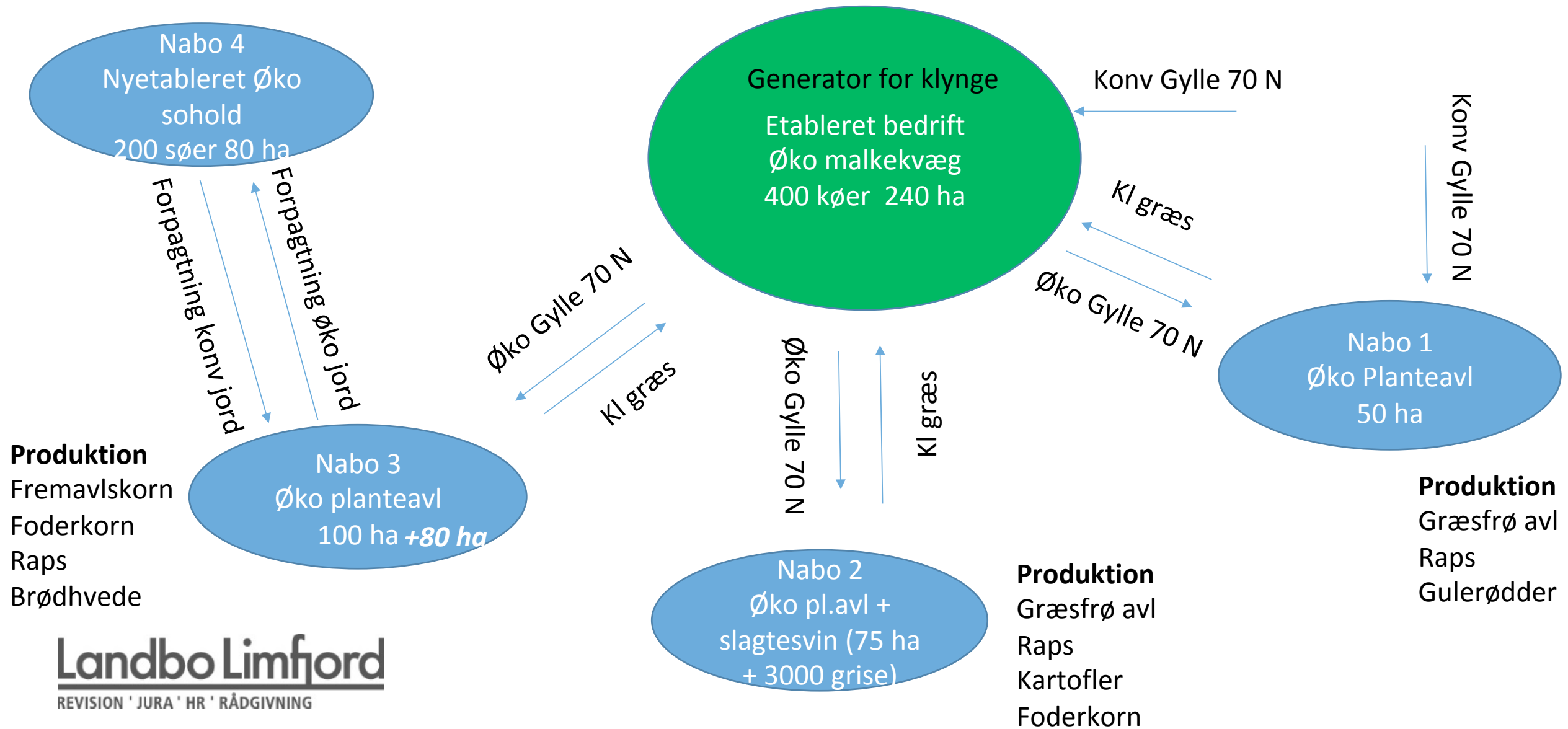
Eksempler på nabosamarbejde

- disharmoni
- udvidelse af bedriften
- nyetablering
- fælles produktion eller markedsføring af nye produkter.
- fælles biogas
- lyst til netværkssamarbejde

Eksempler på samarbejdsmodel

- Sædskifte samarbejde imellem malkekvægbedrift og naboer
- Nyetableret malkekvægbedrift med tilforpagtning af jord.
(Opstart med tom bedrift)

Sædskifte samarbejde (Økoklynge)

Fordele og ulemper

Fordele

- Malkekvægsbedriften kan hjælpe nye økologer i gang
- Naboer kan dyrke meget kvælstofkrævende afgrøder
- Alle i klyngen opnår bedre udbytter og økonomi
- Fejlslagne salgsafgrøder kan udnyttes hos mælkeproducent
- Udnytte stordriftsfordele
- Større areal til sædskifte, bedre ukrudtsbekæmpelse hos planteavler
- Bedre arrondering for mælkeproducent
- Sparring og fællesskab

Ulemper

- Alle i klyngen er afhængig af mælkeproducent
- Sædskifte og markplaner skal afpasses med hinanden
- Stiller høje krav til koordinering og management hele vejen rundt
- Får mælkeproducent altid ensartet grovfoder af høj kvalitet?
- Logistikken begrænser klyngens størrelse

Økonomien i samarbejde for kvægbedrift

Eksempel:

Højere grovfoderudbytte på egne marker
+1000 FEN pr ha

Sædskiftegræs					
Kalkulebeskrivelse:	Grovfoderafgrøder				
Kalkulen gælder for:	2018				
Produktionsform:	Økologisk				
Jordbonitet:	JB 5-6				
Gødning:	Med husdyrgødning				
Emne	Kvantum		Pris	Beløb	
Mer udbytte				afgræs	slæt
Udfodret græsensilage	1.000	FEN	1,56		1.560
Afgræsset udbytte	1.000	FEN	0,92	920	
Mer dækningsbidrag pr ha				920	1.560
Mer maskin- og arbejdsomkostninger					
Ensileringsudgifter	-1.000	FEN	0,35		-350
I alt maskin- og arbejdsomkostninger				0	-350
DB efter maskin- og arbejdsomkostninger				920	1.210

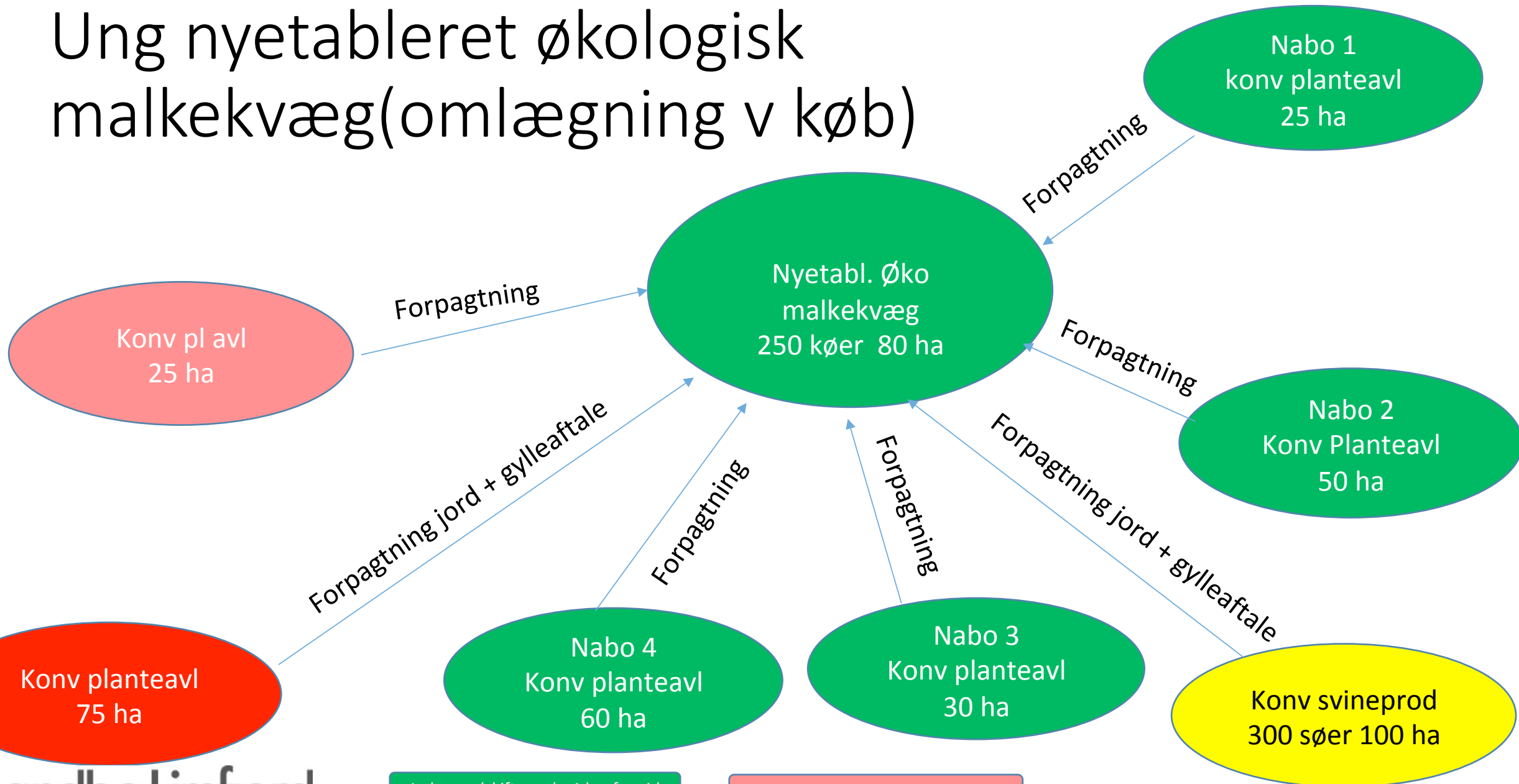
Økonomien i samarbejde for planteavl

Jb 1-3	Kvantum		Pris for afgrøde	Beløb DKK
DB efter maskin- og arbejdsomkostninger				
Vårbyg incl salg af halm	2.700	kg	2,50	3.413
Rug incl salg af halm	3.700	Kg	2,50	6.059
Raps	2.000	Kg	7,00	9.630
Sædskiftegræs, 4 slæt	6.800	FEN	1,52	3.971
Mer udbytte i korn - eksempel 5 hkg	500	kg	2,50	1.250

DB kalkule sædskifte- græs afgræsning

Sædskiftegræs til afgræsning				
Kalkulebeskrivelse:	Grovfoderafgrøder			
Kalkulen gælder for:	2018			
Produktionsform:	Økologisk			
Jordbonitet:	JB 5-6			
Gødning:	Med husdyrgødning			
Emne	Kvantum		Pris	Beløb
Udbytte				
Høstet udbytte	2.205	FEN		
Udfodret/ solgt udbytte	2.100	FEN	1,56	3.276
Afgræsset udbytte	3.900	FEN	0,92	3.588
Økologi tilskud		Ha		870
Bruttoudbytte				7.734
Stykomkostninger				
Græsfrø udsæd	-9	Kg	80,00	-720
Husdyrgødning Uspecificeret	-20	Tons		
Plastik	-65	Enh	2,20	-143
Stykomkostninger i alt				-863
Dækningsbidrag pr ha				6.871
Maskin- og arbejdsomkostninger				
Spredning af husdyrgødning	-20		23	-460
Såning	-0,3		400	-132
Skårlægning	-1		275	-275
Sammenrivning	-1		175	-175
Snitning, hjemkørsel og indlægn.	-1		637	-637
Afpudsning	-1		200	-200
Afgræsning (hegning)	-0,3		425	-140
Øvrige opgaver				-500
I alt maskin- og arbejdsomkostninger				-2.519
DB efter maskin- og arbejdsomkostninger				4.352

Ung nyetableret økologisk malkekvæg (omlægning v køb)

Fordele og ulemper

Fordele

- Stort indre sædskifte til grovfoder
- Høj selvforsyningsgrad
- Plads til højt værdiafgrøder i det indre sædskifte. Plads til omlægning
- Mulighed for stort ydre sædskifte med salgsafgrøder - også bruges til grovfoder ved behov.
- Plads til stor andel af højt værdiafgrøder og korn til foder eller fremavl
- Udnytte høje priser på salgsafgrøder
- Opsige fjern forpagtninger hvis priser på salgsafgrøder falder meget
- Forpagte jord der passer til salgsafgrøder

Ulemper

- Stor andel af forpagtning – er nære forpagtninger sikre ved konkurs ?
- Forpagtninger på lange kontrakter bedst, men ikke altid muligt.
- Kan investeringerne tilbagebetales hvis forpagtninger ophører før tid?
- Logistik, pasning og opsyn muligt hvis forpagtning ligger langt væk?
- Fortrænger højt værdiafgrøder dyrkning af grovfoder?
- Mange forretningsenheder
- Stiller store krav til ledelse, management og personale.

Fordele og ulemper

Fordele

- Stort indre sædskifte til grovfoder
- Høj selvforsyningsgrad
- Plads til højt værdiafgrøder i det indre sædskifte. Plads til omlægning
- Mulighed for stort ydre sædskifte med salgsafgrøder - også bruges til grovfoder ved behov.
- Plads til stor andel af højt værdiafgrøder og korn til foder eller fremavl
- Udnytte høje priser på salgsafgrøder
- Opsige fjern forpagtninger hvis priser på salgsafgrøder falder meget
- Forpagte jord der passer til salgsafgrøder

Ulemper

- Stor andel af forpagtning – er nære forpagtninger sikre ved konkurs ?
- Forpagtninger på lange kontrakter bedst, men ikke altid muligt.
- Kan investeringerne tilbagebetales hvis forpagtninger ophører før tid?
- Logistik, pasning og opsyn muligt hvis forpagtning ligger langt væk?
- Fortrænger højt værdiafgrøder dyrkning af grovfoder?
- Mange forretningsenheder
- Stiller store krav til ledelse, management og personale.

Risici ved nabosamarbejde.

- Fastlåse fremtiden for nabobedriften ved intenst samarbejde med kvægbedrift.
- Kemien ikke passer sammen, man vokser fra hinanden.
- Én af parterne kører på frihjul - bidrager ikke med sin andel af aftalen.
- Fordele og ulemper ulige fordelt.
- Er der forventning om millimeter retfærdighed?
- Er der fælles interesser i et langvarigt samarbejde?
- Nabo udnytter sin gode beliggenhed.
- Sædskifter skal tilpasses hinanden(løst samarbejde)
- Løbende planlægning og koordinering kan blive mere kompliceret ved de mere løse samarbejdsformer og mange samarbejdsfronter.

Konklusion på risici

- Start blødt op, passer kemien? – start f.eks med et årig aftale først
- Lav gode skriftlige aftaler.
 - Deltaljeret
 - Regulerer de væsentligste forhold
 - Rettigheder og pligter beskrevet
 - Varighed
 - Udtræden
 - Misligholdelse
 - Dødsfald, konkurs mv

Hvordan kommer du i gang?

- Er der naboer i området der kan være interessant at arbejde sammen med?
- Hvad kan der samarbejdes om?
- Giver et samarbejde fordele for begge parter?
- Tag en drøftelse med naboen - er der gensidig interesse?
- Start blødt op, passer kemien? – start f.eks med et årig aftale først
- Lav gode skriftlige aftaler.
- Vær god til at snakke sammen.

Spørgsmål?